

тривалого часу, у його житті можуть відбуватися певні зміни й інколи йому потрібна довідка про сімейний стан, яка видається відділом РАГС тільки за місцем його проживання і обов'язково при особистому поданні заяви.

Типова форма документу-запиту містить обов'язковий реквізит - підпис заявника, що передбачає особисту присутність особи при її поданні. Отже, знову ж таки ситуація, аналогічна до вищезазначеної із припиненням шлюбу. Чи не варто і у цьому аспекті взаємовідносин особи і відділів РАГС передбачити можливість використання інституту представництва, що значно спростить ситуацію і в матеріальному, і в організаційно-функціональному аспекті для всіх учасників) і до форми заяви внести певні корективи у

вигляді графи - підпис заявника або особи, яка виступає від імені заявника із зазначенням документів, що підтверджують особу та її повноваження на представництво.

Аналіз можна і далі продовжувати, але й вищезазначеного достатньо для того, щоб з'ясувати, що інститут представництва сприятиме, з одного боку, удосконаленню сімейного законодавства України, забезпечить його дієвість, з іншого боку, усунуть проблеми у правозастосовній діяльності, створить реальну можливість для повнішої реалізації особами своїх прав у сфері сімейних відносин, що позитивно вплине не стан захищеності особи у нашій державі.

Кравченко І.М.

помічник прокурора Хортицького р-ну м.

Запоріжжя

Сімейні форми утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського

піклування: проблеми правового реформування

Причини, через які діти залишаються без батьківського піклування та виховання, різні, але наслідок один — дитина позбувається конституційного права на сімейне виховання.

Історія розвитку людства свідчить, що залишення проблеми дитинства без належної уваги може завдати невиправної шкоди державі і суспільству. Для вирішення питання сирітства

сьогодні потребуються цільові інвестиції з боку держави і суспільства, а повернеться борг не скоро.

У ст.52 Конституції України закріплено: діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним. Утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу. При цьому Конвенція ООН про права дитини наголошує, що дитині для повного та

гармонійного розвитку її особистості необхідно зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові та розуміння.

Понад 50 тис. таких дітей перебувають у державних виховних закладах, становище в яких за останні роки погіршилось внаслідок кризової ситуації в економіці та нестачі коштів у бюджеті. До того ж морально-психологічний клімат у таких закладах не сприяє повноцінній соціалізації дитини та підготовці її до самостійного життя у суспільстві. Спеціальними психологічними дослідженнями підтверджено, що вихованці інтернатних закладів відрізняються від дітей, які виховуються у сім'ях, за станом здоров'я, розвитком інтелекта та особистості.

Незаперечним є те, що людство не знайшло жодних форм догляду за дитиною, які змогли б замінити батьківську турботу.

Тому діяльність держави повинна бути спрямована на створення таких правових форм утримання і виховання названих дітей, що здатні були б повною мірою замінити сім'ю. Всі форми опіки та піклування над дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування, можуть лише пом'якшити негативний вплив на дитину, в якому вона опинилась, а не компенсувати повністю відсутність її сім'ї.

Згідно з чинним законодавством України сьогодні діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, мають можливість потрапити у сім'ю шляхом їх усиновлення(удочеріння); влаштування під опіку(піклування) у сім'ю; влаштування до дитячого будинку сімейного типу; в прийомну сім'ю.

Однією із сімейних форм влаштування вказаних дітей, яка за час свого існування не набрала бажаних масштабів, є утримання та виховання їх у дитячих будинках сімейного типу. Нині в Україні створено і функціонує 91 такий будинок.

Дитячий будинок сімейного типу - це окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває

у шлюбі, що беруть на виховання та спільне проживання не менш як п'ять дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, загальна кількість дітей в такому будинку, враховуючи рідних та прийомних, не повинна перевищувати 10 осіб, в окремих випадках за наявності сприятливих житлово-побутових умов та за бажанням батьків-вихователів у дитячому будинку сімейного типу може виховуватись понад 10 дітей.

Зазначені будинки функціонують на підставі Положення про дитячий будинок сімейного типу, затвердженого постановою КМУ від 27 квітня 1994 р. № 267. До нього внесені зміни та доповнення постановою КМУ від 17 березня 1998 р. № 310. Ця форма влаштування та виховання названих дітей є договірною.

Досвід функціонування таких будинків свідчить, що правові норми в цій галузі не задовольняють в повному обсязі потреб, які виникають на практиці, та залишають неврегульованими окремі аспекти їх діяльності. Так, у п.32 Положення зазначено, що у разі неналежного виконання батьками-вихователями своїх обов'язків вони відсторонюються органами опіки та піклування від виховання дітей. Вважаю, що повинні бути розроблені чіткі критерії, за якими може бути вжитий такий захід, положення не містить норм, які регулювали б місце та правові відносини рідних дітей батьків-вихователів у вказаному будинку.

Позитивним зрушенням у реалізації права дитини на сімейне виховання є запровадження у 1998 р. в Україні інституту прийомної сім'ї. Порядок створення, функціонування та припинення діяльності її регламентується Положенням, затвердженим постановою КМУ від 2 березня 1998 р. № 241 «Про проведення експерименту з утворення прийомних сімей у Запорізькій області та затвердження положення про прийомну сім'ю». Згодом експеримент поширений ще на п'ять областей, і сьогодні вказані сім'ї існують у Запорізькій, Львівській, Одеській, Харківській областях, Автономній

Республіці Крим та в м. Києві.

Приймочна сім'я — це та, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, від одного до чотирьох дітей на виховання та спільне проживання, загальна кількість дітей у такій сім'ї не повинна перевищувати п'яти осіб. Дана сім'я бере прийомних дітей на власну житлову площу за наявності відповідних житлово-побутових умов.

Зараз Україна перебуває на шляху становлення даного інституту. Є всі підстави вважати, що його запровадження поліпшить як соціально-правове, так і морально-психологічне становище дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Одним з найголовніших завдань на цьому етапі є

напрацювання і прийняття нормативно-правової бази, здатної всебічно, повно та детально регулювати питання інституту прийомної сім'ї, оскільки ще й нині у законодавчому порядку не визнано її правовий статус.

На державному рівні потрібно усвідомити, якщо держава делегує сім'ї обов'язки з утримання і виховання дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, то повинна і надати цій сім'ї належну матеріальну підтримку.

Однак поки що державна система опіки та піклування в Україні не відповідає реаліям сьогодення та не забезпечує в повному обсязі гарантій прав дитини відповідно до Конвенції ООН про права дитини. Тому чинне законодавство України потребує значного удосконалення в частині забезпечення дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування, сімейним утриманням та вихованням.

Кузенко А.В.
аспірантка ЗДУ

Організаційно-правові аспекти діяльності «Паблік рилейшнз» в органах державного управління

Сьогодні, в процесі проведення державної адміністративної реформи, у життєдіяльності суспільства все частіше можна спостерігати спроби державної влади «наблизити» громадян до органів виконавчої влади. Пояснення цього криється в підвищенні рівня правосвідомості громадян, що виражається в усе зростаючому прагненні громадян до реалізації своїх конституційних прав у максимально повному

обсязі — у тому числі і свого невід'ємного права на участь в управлінні справами держави.

Зі своєї сторони, органи виконавчої влади намагаються знайти в громадянах ту суспільну підтримку, що необхідна їм для здійснення конструктивного управління в економічній і соціальній сферах державного регулювання. Власне кажучи, необхідність даного співробітництва й обумовлює пошук і